

İlk Dönem Şii Tarihçiler ve Eserleri¹

Yazan: Sâib Abdulhamîd

Çev: Yrd.Doç.Dr. Şaban ÖZ²

I. Kavramsal Çerçeve

Malum olduğu üzere cerh ve ta'dil âlimlerinin çoğu "Teşeyyü" kelimesi ile Ali'yi Osman'a üstün tutanları kastetmişlerdir. Onlar, Benî Ümeyye'yi zemmedenleri "Teşeyyüde şiddetli", İmâm Ali'yi Ebu Bekr ve Ömer'e üstün tutanları "Râfizi", Ebu Bekr ve Ömer'i zemmedenleri ise "aşırı Râfizi" olarak isimlendirmişlerdir. Bu taksime göre sırf Ali'nin üstün görülmesi ve Benî Ümeyye'yi tenkitleri nedeniyle birçok âlim, teşeyyüye nispet edilmiştir.³

II. Teşeyyüye Nispet Edilen Ğulat Tarihçiler

Yalan haber uyduran, bir çok şeyi tahrif eden, mezhebî görüşlerinin etkisinde kalan tarihçilerdir. Bunların önde gelenleri şunlardır:

---

¹ Burada Sâib Abdulhamîd tarafından kaleme alınan, *Mu'cemu Müerrihi's-Şia-el-İmâmiyye ve'z-Zeydiyye ve'l-İsmâiliyye-el-Müellifüne fi't-Târihi'l-Arabiyyeti Münzû'l-Karni'l-Evveli hattâ Nihâyeti'l-Karni'r-Râbi Aşer mine'l-Hicre* (I-II, Müessesetü Dâireti Meârifî'l-Fikhi'l-İslâmî, I. Bsk., Kum 1424/2004) isimli çalışmasında zikrettiği ilk beş asırda telif veren Şii veya Şia'ya atfedilen tarihçilere yer verilmiştir. Söz konusu çalışma Şia'nın doğuşunu hemen Hz. Peygamber sonrasında başlatan teze göre hazırlandığı için bazı tarihçilerin Şia'ya nispeti tartışmalı ve hatta Şia ile bir alakaları olmasa dahi, yazarın bakış açısını vermesi açısından müdahale etmedik. Ayrıca tarihçilerin hayatlarını ve kitapların açıklamalarını çalışmayı uzatmamak adına zikretmedik. Sıralamada ise kullanım kolaylığı açısından yazarın Arapça alfabetik sıralaması yerine Latin alfabetik sıralaması esas alınmış, kronolojik sıralamaya riâyet edilmemiştir. Yazarın zikrettiği hicri tarihleri milâdî tarihe çevirirken 1 Muharrem esas alınmıştır.

² KSÜ İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

³ *Mu'cem*, I, 28-29

148 • İlk Dönem Şii Tarihçiler ve Eserleri

- 1-İshâk b. Muhammed en-Nehâî (268/881),
- 2-Ali b. el-Abbâs Hurâzîni er-Râzî (III/VII. Asır),
- 3-Muhammed b. Abdillâh b. Mihrân el-Kurhî (III/VII. Asır),
- 4-Ali b. Abdillâh et-Temîmî (III-IV/VII-VIII. Asır),
- 5-Nasr b. es-Sabbâh Ebu'l-Kâsım el-Belhî (319/931),
- 6-el-Hüseyn b. Hamdân el-Huseybî (359, 346/969, 957),
- 7-Ahmed b. Muhammed b. Seyyâr el-Kâtib (368/978),
- 8-Ali b. Ahmed el-Kûfi Ebu'l-Kâsım (IV/X. Asır).⁴

III. Şii Tarihçiler

1- Abbâd b. Ya'kûb er-Revâcenî (250/864)

1. Ahbâru'l-Mehdî,
2. Kitâbu'l-Ma'rife.⁵

2- Abbâs b. Hişâm en-Nâşiri (220/835)

1. Kitâbu'l-Mesâlib.⁶

3- Abdulaziz b. Yahyâ el-Celvedî (332/943): Basra

A. Hz. Peygamber'in Hayatı ile İlgili Kitapları:

1. Hutâbu'n-Nebî,
2. Katâiu'n-Nebî,
3. Kütübü'n-Nebî,
4. Kitâbu Nesebi'n-Nebî,
5. el-Vufûd ale'n-Nebî ve Ebî Bekr ve Ömer.

B. Hz. Ali ile İlgili Kitapları:

6. Kitâbu Tevzîci Fâtıma,
7. Kitâbu Hurûbi Ali,

⁴ *Mu'cem*, I, 40-42

⁵ *Mu'cem*, I, 418

⁶ *Mu'cem*, I, 426-427

8. Kitâbu'l-Cemel,
9. Kitâbu Sıffin,
10. Kitâbu'l-Hakameyn,
11. Kitâbu'l-Havâric,
12. Kitâbu Makteli Ali,
13. Kitâbu Resâili Ali,
14. Kitâbu Kadâi' Ali,
15. Kitâbu mâ Nezzele fihi mine'l-Kur'an,
16. Kitâbu mâ Kile fihi min Şi'rin ve min Medhin,
17. Kitâbu men Ravâ anhu mine's-Sahâbe,
18. Kitâbu men Ahabbe Aliyyen ve Ebğadahu,
19. Kitâbu Dağâin fi Sudûri Kavm,
20. Kitâbu men Sebbehü mine'l-Hulefâ,
21. Kitâbu'l-Kinâye an Sebbi Ali,
22. Kitâbu Hâli's-Şia ba'de Ali,

C. Halifeler Tarihi ile İlgili Kitapları:

23. Ahbâru Ebî Bekr ve Ömer,
24. Hutabu Ebî Bekr,
25. Hutabu Ömer,
26. Hutabu Osman,
27. Zikru Fâtıma ve Ebî Bekr,
28. Resâilu Ebî Bekr,
29. Resâilu Ömer,
30. Resâilu Osman,
31. Katâiu' Ebî Bekr ve Ömer ve Osman,
32. Maktelü Osman,
33. el-Vufûd alâ Ebî Bekr ve Ömer,

D. Ehl-i Beyt Tarihi ile İlgili Kitapları:

34. Zikru Hadîce ve Fadli Ehli'l-Beyt,

150 ▪ İlk Dönem Sii Tarihçiler ve Eserleri

35. Zikru'l-Hasan ve'l-Hüseyin,
36. Maktelü'l-Hüseyin,
37. Ahbâru Ali b. el-Hüseyin,
38. Ahbâru Ebî Ca'fer Muhammed b. Ali,
39. Ahbâru Ca'fer b. Muhammed,
40. Ahbâru Mûsâ b. Ca'fer,

E. Millet ve Kabilelerle İlgili Kitapları:

41. Ahbâru'l-A'râb,
42. Ahbâru'l-Berâcim,
43. Ahbâru Benî Mervân b. Muhammed,
44. Kitâbu Benî Nâciye,
45. Ahbâru's-Sûdân,
46. Ahbâru'l-Arab ve'l-Fürs,
47. Ahbâru'l-Fürs,
48. Ahbâru Kureyş ve'l-Esnâm,
49. Kabâilu Nizâr ve Harbi Sakîf,

F. Tabakât Kitapları:

50. Ahbâru Südeyf,
51. Ahbâru'l-Medeniyyîn,
52. Ahbâru men Aşeka mine'ş-Şuerâ,
53. Tabakâtu'l-Arab ve'ş-Şuerâ,
54. Men Hatabe alâ Minberin bi-Şi'rin,

G. Biyografi Kitapları:

55. Ahbâru İbrahim b. Abdillâh b. el-Hasan,
56. Ahbâru Ebi'l-Esved ed-Duelî,
57. Ahbâru Ebî Dâvud,
58. Ahbâru Ebi't-Tufeyl,
59. Ahbâru Ebî Nüvâs,
60. Ahbâru'l-Ahnef b. Kays,

61. Ahbâru Eksem b. Sayfî,
62. Ahbâru Ümmü Hâni,
63. Ahbâru Ümeyye b. Ebi's-Salt,
64. Ahbâru İyâs b. Muâviye,
65. Ahbâru Teebbut Şurren,
66. Ahbâru't-Tevvâbin ve Aynî'l-Verde,
67. Kitâbu Ahbâri Ca'fer b. Ebî Tâlib,
68. Ahbâru'l-Haccâc,
69. Ahbâru Hassân,
70. Ahbâru Hamza b. Abdilmuttalib,
71. Ahbâru Hâlid b. Safvân,
72. Ahbâru Dağfel en-Nessâbe,
73. Ahbâru Ru'be b. el-Accâc,
74. Ahbâru Zeyd b. Ali,
75. Ahbâru Südef,
76. Ahbâru Selmân el-Fârisî,
77. Ahbâru's-Seyyidi'l-Himyerî,
78. Ahbâru Şureyh,
79. Ahbâru Sa'sa b. Savhân,
80. Ahbâru'l-Abbâs,
81. Ahbâru Abdirrahman b. Hassân,
82. Ahbâru Abdillâh b. Ca'fer,
83. Ahbâru Abdillâh b. el-Hasan b. El-Hasan,
84. Ahbâru Akîl b. Ebî Tâlib,
85. Ahbâru Ömer b. Abdilazîz,
86. Ahbâru Amr b. Ma'dyekrub,
87. Ahbâru Ferezdak,
88. Ahbâru Kanber,
89. Ahbâru Lukmân el-Hakîm,

90. Ahbâru Lukmân el-Âd,
91. Ahbâru Muhammed b. el-Hanefiyye,
92. Ahbâru Hüdbe b. Huşrem,
93. Resâilu İbn Abbâs ve Hutabuhu,

H. Değişik Tarihî Olaylarla İlgili Kitapları:

94. el-Elviyyetü ve'r-Râyât,
95. Kitâbu'l-Ğârât,
96. Kelâmu İbn Abbâs fi'l-Arab ve Kureyş ve's-

Sahâbe ve't-Tâbiin,

97. Maktelü Muhammed b. Ebî Bekr.⁷

4- Abdulazîz el-Bakkâl (IV/X. Asır)

1. Ahbâru Ebî Râfi',
2. Tabakâtu's-Şia.⁸

5- Abdullah b. Ca'fer el-Himyerî (310/922 civarı):

Kum

1. Kitâbu Fadli'l-Arab.⁹

6- Abdullah b. Ceble el-Kinânî (219/834)

1. Kitâbu'r-Ricâl.¹⁰

7- Abdullah b. Ebî Hâlid (III/IX. Asır)

1. Kitâbu'l-Menâkıb.¹¹

8- Abdullah b. el-Hüseyn el-Kutrubulî (III/IX. Asır)

1. Kitâbu't-Târih.¹²

9- Abdullah b. Hammâd el-Ensârî (III/IX. Asır): Kum

1. Tabakâtu's-Şuerâ.¹³

10- Abdullah b. İbrahim el-Alevî (II/VIII. Asır)

1. Kitâbu Hurûci Sâhibi Fah.
2. Kitâbu Hurûci Muhammed b. Abdillâh (en-

---

⁷ *Mu'cem*, I, 489-494

⁸ *Mu'cem*, I, 484

⁹ *Mu'cem*, I, 511

¹⁰ *Mu'cem*, I, 510

¹¹ *Mu'cem*, I, 515

¹² *Mu'cem*, I, 514

¹³ *Mu'cem*, I, 514

Nefsu'z-Zekiyye) ve Maktelihi.¹⁴

11- Abdullah b. Meymûn el-Kaddah (180/796): Mekke

1. Kitâbu Meb'as'î'n-Nebî ve Ahbârihi.¹⁵

12- Abdullah b. Mihzem, Ebu Heffân el-Abdî (257/870): Basra

1. Ahbâru'ş-Şuerâ,
2. Şi'ru Ebî Tâlib ve Ahbârihi
3. Eşâru Abdilkays ve Ahbârihâ,
4. Ahbâru Ebî Nuvâs.¹⁶

13- Abdullah b. Muhammed el-Belevî (IV/X. Asır):
Medine, Mısır

1. Sîretu Ahmed b. Tûlûn,
2. Rihletu'ş-Şâfiî'.¹⁷

14- Abdurrahman el-Mervezî (283/896): Bağdat

1. el-Cerh ve't-Ta'dîl,
2. Mesâlibu'ş-Şeyheyn.¹⁸

15- Abdurreşîd el-İstirâbâdî (IV/X. Asır)

1. Menâkibu'n-Nebî ve'l-Eimme.¹⁹

16- Abdusselâm b. Sâlih el-Hirevî (236/850)

1. Vefâtu'r-Ridâ.²⁰

17- Ahmed b. Abdillah er-Râzî (460/1067'den sonra):
Yemen

1. Târihu'l-Yemen,
2. Durru's-Sehâbeti fi Mevadi' Vefeyâti's-

---

¹⁴ *Mu'cem*, I, 508

¹⁵ *Mu'cem*, I, 532-533

¹⁶ *Mu'cem*, I, 509

¹⁷ *Mu'cem*, I, 530

¹⁸ *Mu'cem*, I, 459

¹⁹ *Mu'cem*, I, 473

²⁰ *Mu'cem*, I, 481-482

Sahâbe.²¹

18- Ahmed b. Abdûn el-Bezzâz (423/1031)

1. Ahbâru's-Seyyidi'l-Himyerî,
2. Kitâbu't-Târih.²²

19- Ahmed b. Ali en-Neccâşî (450/1058)

1. Ahbâru Benî Sünsün,
2. Ensâbu Benî Nasr b. Ka'yn ve Eyyâmihim ve Eşârihim,
3. Kitâbu'r-Ricâl,
4. el-Kûfe ve mâ fihâ mine'l-Âsâr ve'l-Fedâil.²³

20- Ahmed b. Ali es-Seyrâfî (410/1019): Basra

1. Ahbâru'l-Vükelâi'l-Erbea,
2. Kitâbu'r-Ricâl ellezîne Ravû ani'l-İmâmi's-Sâdik,
3. Kitâbu'l-Mesâbih.²⁴

21- Ahmed b. Dâvud b. Saïd el-Fezârî (III/IX. Asır): Cürcân

1. Kitâbu'l-Evâil,
2. Hilâfu Ömer bi-Rivâyeti'l-Haşeviyye,
3. Ma'rifetu'r-Ricâl,
4. Mefâhiretu'l-Bekriyye ve'l-Amriyye.²⁵

22- Ahmed b. Du'el el-Kummî (350/961)

1. Hasâisu'n-Nebî,
2. Şevâhidu Emiri'l-Müminîn ve Fedâilihi,
3. et-Tabakât,

---

²¹ *Mu'cem*, I, 108-109

²² *Mu'cem*, I, 109-110

²³ *Mu'cem*, I, 113-114

²⁴ *Mu'cem*, I, 119-120

²⁵ *Mu'cem*, I, 99-100

4. el-Mesâlib.²⁶

23- Ahmed b. el-Hüseyin b. Saïd el-Ehvâzî (III/IX. Asır)

1. Kitâbu'l-Enbiyâ,
2. Kitâbu'l-Mesâlib.²⁷

24- Ahmed b. el-Hüseyin b. Ubeydillah el-Ğadâiri (III/IX. Asır)

1. Kitâbu'l-Usûl,
2. Kitâbu't-Târih,
3. Kitâbu'l-Cerh,
4. Fihristü'l-Musannefât,
5. Kitâbu'l-Mevsukîn.²⁸

25- Ahmed b. el-Kâsım (328/939'da yaşıyor)

1. Kitâbu İmâni Ebî Tâlib.²⁹

26- Ahmed b. İbrahim b. Ebî Râfi' es-Semerî (V/XI. Asır)

1. Kitâbu's-Serâir,
2. Kitâbu'd-Diyâ (Kitâbu's-Safâ),
3. Kitâbu'l-Fedâil,
4. Kitâbu'l-Keşf.³⁰

27- Ahmed b. İbrahim b. el-Hasan, el-Hasenî (353/964)

1. el-Mesâbih.³¹

28- Ahmed b. İbrahim b. Hamdûn en-Nedim

---

²⁶ *Mu'cem*, I, 126-127

²⁷ *Mu'cem*, I, 96

²⁸ *Mu'cem*, I, 97-98

²⁹ *Mu'cem*, I, 121

³⁰ *Mu'cem*, I, 84-85

³¹ *Mu'cem*, I, 84

(255/868 civarı)

1. Benû Abdillâh b. Ğatafan,
2. Benû Akîl,
3. Benû Avf,
4. Benû Mürre b. Avf,
5. Kitâbu Beni'n-Nemr b. Kâsıt,
6. Kitâbu Tayy,
7. Kitâbu Nevâdiri'l-Arab.³²

29- Ahmed b. İbrahim, İbn Muallâ (350/961'den sonra): Basra

1. Kitâbu Ahbâri's-Seyyid'l-Himyerî ve Şi'rihi,
2. Kitâbu Ahbâri Sâhibi'z-Zenc,
3. Kitâbu't-Târîhi's-Sağîr,
4. Kitâbu't-Târîhi'l-Kebîr,
5. Kitâbu Acâibi'l-Âlem,
6. Kitâbu'l-Firak,
7. Mesâlibu'l-Kabâil,
8. Kitâbu Mihni'l-Enbiyâ ve'l-Evliyâ ve'l-Asfiyâ,
9. Menâkibu Emîri'l-Müminîn.³³

30- Ahmed b. İsmail b. Sekme (IV/X. Asır): Kum

1. Kitâbu'l-Abbâsî.³⁴

31- Ahmed b. Muhammed b. Ammâr el-Kûfi (346/957)

1. Kitâbu Ahbâri Ebâi'n-Nebî,
2. Kitâbu İmâni Ebî Tâlib,

---

³² *Mu'cem*, I, 82-84

³³ *Mu'cem*, I, 81-82

³⁴ *Mu'cem*, I, 88-89

3. Kitâbu'l-Mübeyyida.³⁵

32- Ahmed b. Muhammed b. Ca'fer es-Sûlî (IV/X. Asır): Basra

1. Ahbâru Fâtıma.³⁶

33- Ahmed b. Muhammed b. Ebi'l-Cehm el-Alevî (III/IX. Asır): Hicaz

1. Ensâbu Kureyş ve Ahbârihâ,

2. Kitâbu'l-Mesâlib,

3. Kitâbu'l-Ma'sûmîn,

4. Kitâbu'l-Fedâili Mudar.³⁷

34- Ahmed b. Muhammed b. et-Tayyib es-Serahsî (286/899)

1. Rihletu'l-Mu'tedit ila'r-Remle,

2. Kitâbu's-Siyâseti's-Sağîr,

3. Fadlu Bağdâd ve Ahbârihâ,

4. Vasfu Mezhebi's-Sâbiîn.³⁸

35- Ahmed b. Muhammed b. Hâlid el-Berkî (280/893): Kûfe

1. Ensâbu'l-Ümem,

2. el-Evâil,

3. Benâtu'n-Nebî ve Ezvâcihi,

4. Kitâbu't-Târih,

5. et-Tibyân fî Ahbâri Bağdâd,

6. el-Cemel,

7. Tabakâtu'r-Ricâl,

8. el-Meâsir ve'l-Ensâb,

---

³⁵ *Mu'cem*, I, 137

³⁶ *Mu'cem*, I, 124

³⁷ *Mu'cem*, I, 127-128

³⁸ *Mu'cem*, I, 140-141

9. Meğâziyyu 'n-Nebî.³⁹

36- Ahmed b. Muhammed b. Süleyman er-Râzi (368/978): Kûfe

1. Ahbâru Tihâme,
2. Kitâbu't-Târih,
3. Risâletü fi Zikri Âl-i A'yen.⁴⁰

37- Ahmed b. Muhammed b. Tarhân (450/1058'den önce)

1. Kitâbu İmâni Ebî Tâlib.⁴¹

38- Ahmed b. Muhammed b. Ubeydillah el-Cevherî (401/1010): Bağdat

1. Kitâbu Ahbâri Ebî Hâşim Dâvud b. el-Kâsım el-Ca'ferî,
2. Kitâbu Ahbâri'l-Ca'fi,
3. Kitâbu Ahbâri's-Seyyidi'l-Himyerî,
4. Kitâbu Ahbâri Vükelâi'l-Eimmeti'l-Erbea,
5. Muktedibu'l-Eser fi'l-Eimmeti'l-İsnâ Aşer.⁴²

39- Ahmed b. Muhammed b. Ya'kûb, Miskeveyh (421/1030)

1. Âdâbu'l-Arab ve'l-Furs ve'l-Hind,
2. Ahvâlu'l-Hükemâ ve Sifâtu'l-Enbiyâi's-Selef,
3. Tecâribu'l-Ümem,
4. Kitâbu's-Siyâseti li'l-Mülk.⁴³

40- Ahmed b. Muhammed el-Âsımî (IV/X. Asır): Bağdat

1. Kitâbu Mevâliidi'l-Eimmeti ve A'mârihim.⁴⁴

---

³⁹ *Mu'cem*, I, 128-129

⁴⁰ *Mu'cem*, I, 132

⁴¹ *Mu'cem*, I, 122

⁴² *Mu'cem*, I, 134-135

⁴³ *Mu'cem*, I, 142-143

41- Ahmed b. Muhammed et-Taberî (IV/X. Asır)

1. Fedâilu Emîri'l-Mü'minîn.⁴⁵

42- Ahmed b. Muhammed, İbn Ukde (333/944): Kûfe

1. Ahbâru Ebî Hanîfe ve Müsnedihi,
2. Kitâbu't-Târih,
3. Tesmiyetü men Şehede maa' Emîri'l-Müminîn Hurûbihi mine's-Sahabeti ve't-Tâbiin,
4. Zikru'n-Nebî ve's-Sahreti ve'r-Râhib,
5. Kitâbu'r-Ricâl,
6. Zeyd ve Ahbâruhu,
7. eş-Şûrâ,
8. Sulhu'l-Hasan ve'l-Muâviye,
9. Fadlu'l-Kûfe,
10. Yahyâ b. Zeyd b. Ali b. el-Hüseyin.⁴⁶

43- Ahmed b. Ubeydillah b. Ammâr es-Sakafî (314/926)

1. Ahbâru İbni'r-Rûmî,
2. Ahbâru Ebi'l-Itâhiyye,
3. Ahbâru Ebî Nuvâs,
4. Ahbâru Hucr b. Adıyy,
5. Ahbâru Selmân b. Ebî Şeyh,
6. Ahbâru Abdillah b. Muâviye b. Ca'fer,
7. el-Cemel,
8. er-Risâletü fi Benî Ümeyye (Tafdilu Benî Hâşim ve Evliyâihim ve Zemmü Benî Ümeyye ve Etbâihim),
9. ez-Ziyâdetü fi Ahbâri'l-Vüzerâ,

---

⁴⁴ *Mu'cem*, I, 122-123

⁴⁵ *Mu'cem*, I, 133

⁴⁶ *Mu'cem*, I, 130-132

10. Siffin,

11. el-Mübeyyidatu fi Ahbâri Âl-i Ebî Tâlib,

12. Mesâlibu Ebî Harrâş,

13. Mesâlibu Muâviye.⁴⁷

44- Ahmed b. Ubeydillah el-Kirmânî (412/1021'den sonra)

1. Maâsımu'l-Hüdâ ve'l-İsâbetu fi Tafdili Ali ala's-Sahâbe.⁴⁸

45- Ahmed b. Vâdih el-Ya'kûbî (292/904)

1. Esmâu'l-Ümem ve's-Sâfile,

2. Kitâbu't-Târîh,

3. Târîhu't-Tâhirîn,

4. Fütûhu İfrikiyye,

5. Fütûhu'l-Mağrib,

6. Müşâkeletu'n-Nâs li-Zamânihim.⁴⁹

46- Ahmed b. Yusûf, İbnu'd-Dayye (334/945)

1. Ahbâru İbrahim b. el-Mehdî,

2. Ahbâru'l-Etibbâ,

3. Ahbâru'l-Müneccimîn,

4. Sîretu Ebî'l-Ceyş Hamâraveyh b. Ahmed b. Tûlûn,

5. Sîretu Ahmed b. Tûlûn,

6. Sîretu Hârûn b. Ebî'l-Ceyş ve Ahbâru Ğilmâni Benî Tûlûn.⁵⁰

47- Ali b. Abdilazîz en-Nisâbûrî (478/1085)

⁴⁷ *Mu'cem*, I, 110-112

⁴⁸ *Mu'cem*, I, 112-113

⁴⁹ *Mu'cem*, I, 87-88

⁵⁰ *Mu'cem*, I, 147-148

1. Fedâilu Emîri'l-Mü'minîn.⁵¹

48- Ali b. Abdîrrahman es-Sâiğ (V/XI. Asır)

1. Kitâbu Fedâili Ehli'l-Beyt.⁵²

49- Ali b. Ahmed el-Akîkî (IV/X. Asır): Mısır

1. Kitâbu'r-Ricâl,
2. Kitâbu'l-Medîne,
3. Kitâbu'n-Neseb (el-Ensâb).⁵³

50- Ali b. Bilâl el-Mühellebî (IV/X. Asır): Basra

1. el-Beyân an Hayrati'r-Rahmân,
2. Kitâbu'l-Ğadır,
3. Kitâbu Fadli'l-Arab.⁵⁴

51- Ali b. el-Hakem (IV/X. Asır): Enbâr

1. Ricâlu's-Şîa.⁵⁵

52- Ali b. el-Hasan et-Tâtârî (263/876'dan önce)

1. Kitâbu'l-Menâkıb.⁵⁶

53- Ali b. el-Hasan, İbn Faddâl (290/902 civarı): Kûfe

1. Kitâbu Ahbâri Benî İsrâil,
2. İsbâtu İmâmeti Abdillâh el-Eftah İbni'l-İmâmi's-Sâdık,
3. Kitâbu Esmâi Âlâti Resulillâh ve Esmâi Silâhihi,
4. Kitâbu'l-Enbiyâ,
5. Kitâbu Sıfâti'n-Nebî,
6. Kitâbu Fadli'l-Kûfe,
7. Kitâbu'l-Mesâlib,

---

⁵¹ *Mu'cem*, I, 605-606

⁵² *Mu'cem*, I, 605

⁵³ *Mu'cem*, I, 567

⁵⁴ *Mu'cem*, I, 573-574

⁵⁵ *Mu'cem*, I, 598

⁵⁶ *Mu'cem*, I, 583

8. Kitâbu Vefâti'n-Nebî.⁵⁷

54- Ali b. el-Hüseyin b. Ali el-Mesûdî (345/956 veya 346/957)

1. Ahbâru'z-Zamân ve mâ Ebâdihi'l-Hadsân,
2. Kitâbu'l-Evsat,
3. Murûcu'z-Zeheb ve Meâdinu'l-Cevher,
4. Funûnu'l-Meârif ve mâ Cerâ fi'd-Duhûri's-Sevâlif,
5. Zehâiru'l-Ulûm ve mâ Kâne fi Sâlefi'l-A'sâr,
6. en-Tenbih ve'l-İsrâf,
7. el-Beyân fi Esmâi'l-Eimme,
8. Mukâtilu Fursâni'l-A'cem.⁵⁸

55- Ali b. el-Hüseyin el-Eşari (378/988'te yaşıyordu):
Kum

1. Târîhu Kum ve Ahbâri'l-Arabi'l-Eşariyyîn en-Nâzilîne bi-Kum ve Eyyâmihim ve Hurûbihim.⁵⁹

56- Ali b. el-Hüseyin el-Murtedâ (436/1044): Bağdat

1. er-Risâletü'l-Bâhira fi'l-İtreti't-Tâhira,
2. et-Tezvicu Emîri'l-Mü'minîn İbnetehu min Ömer.⁶⁰

57- Ali b. el-Hüseyin, Ebu'l-Ferec el-İsfehâni (356/966)

1. Ahbâru'l-İmâi's-Şevâi'r,
2. Ahbâru Cahzati'l-Bermekî,
3. Ahbâru't-Tufeyliyyîn,
4. Ahbâru'l-Kiyân,
5. Kitâbu Ahbâr ve'n-Nevâdir,

---

⁵⁷ *Mu'cem*, I, 581-582

⁵⁸ *Mu'cem*, I, 588-593

⁵⁹ *Mu'cem*, I, 596

⁶⁰ *Mu'cem*, I, 596-597

6. Udebâu'l-Ğurebâ,
7. el-Ağânî,
8. Eyyâmu'l-Arab,
9. et-Ta'dîl ve'l-İntisâf,
10. Cemheretu'n-Neseb,
11. Kitâbu'l-Hammârîn ve'l-Hammârât,
12. Kitâbu'd-Diyânât,
13. el-Ğilmânu'l-Muğannîn,
14. Kitâbu'l-Fedek,
15. el-Fırak ve'l-Mi'yâr fi'l-Evgâd ve'l-Ahrâr,
16. Mecmûu'l-Ahbâr ve'l-Âsâr,
17. Mukâtilu't-Tâlibiyyîn,
18. el-Memâliku's-Şuerâ,
19. Nesebu Benî Tağlib,
20. Nesebu Benî Şeybân,
21. Nesebu Benî Abdişems,
22. Nesebu Benî Kilâb,
23. Nesebu'l-Muhâlebe.⁶¹

58- Ali b. Fesâncis (400/1009'den önce)

1. Kitâbu't-Târih,
2. el-Muhtelifu ve'l-Mu'telifu fi Esmâi Ricâli'l-Arab.⁶²

59- Ali b. Hamza el-Basrî (375/985)

1. Kitâbu İmâni Ebî Tâlib.⁶³

60- Ali b. Hâtem el-Kazvîni (350/961'de yaşıyordu)

---

⁶¹ *Mu'cem*, I, 593-595

⁶² *Mu'cem*, I, 627

⁶³ *Mu'cem*, I, 599

1. Sıfātu'l-Enbiyâ,
2. es-Safve.⁶⁴

61- Ali b. Hibbetillah İbni'r-Râik el-Mevsilî (V/XI. Asır)

1. el-Envâru fî Târîhi'l-Eimmeti'l-Ebrâr.⁶⁵

62- Ali b. İbrahim b. Hâşim el-Kummî (307/919'dan sonra)

1. Kitâbu'l-Enbiyâ,
2. Kitâbu Tezvîci'l-Me'mûn Ümme'l-Fadl,
3. Kitâbu'l-Meğâzî,
4. Kitâbu'l-Menâkıb (Fedâilu Emîri'l-Mü'minîn),
5. Hişâm ve Yûnus (Risâletü fî Ma'nâ Hişâm ve

Yûnus.⁶⁶

63- Ali b. İbrahim el-Alevî (IV/XI. Asır)

1. Ahbâru's-Sâhibi Fah,
2. Ahbâru'l-Abbâs b. Ömer b. el-Abbâs,
3. Ahbâru Yahyâ b. Abdillâh b. el-Hasan el-

Müsennâ.⁶⁷

64- Ali b. Muhammed Anbese (IV/X. Asır)

1. Kitâbu men Ravâ min Nisâi Âl-i Ebî Tâlib.⁶⁸

65- Ali b. Muhammed b. Bessâm el-Abretâi (303/915)

1. Ahbâru'l-Ahvas,
2. Ahbâru İshâk b. İbrahim en-Nedîm,
3. Ahbâru Ömer b. Ebî Rebîa,
4. ez-Zahîra fî Mehâsini Ehli'l-Cezîra (Endülüs).⁶⁹

---

⁶⁴ *Mu'cem*, I, 578

⁶⁵ *Mu'cem*, I, 645-646

⁶⁶ *Mu'cem*, I, 565

⁶⁷ *Mu'cem*, I, 564-565

⁶⁸ *Mu'cem*, I, 619

⁶⁹ *Mu'cem*, I, 636-637

66- Ali b. Muhammed b. ez-Zübeyr (348/959): Kûfe, Bağdat

1. Menâzilu Mekke.⁷⁰

67- Ali b. Muhammed b. Şâkir el-Müeddib (457/1064'de yaşıyor): Vâsıt

1. Fedâilu Ehli'l-Beyt.⁷¹

68- Ali b. Muhammed el-Adevî (377/987'den sonra): Şimşât (Ermeniyye)

1. Ahbâru Ebî Temmâm ve'l-Muhtâr min Şi'rihi,

2. el-Edîratü ve'l-A'mâr fi'l-Buldân ve'l-Aktâr,

3. Tetimmetü Kitâbi'l-Mevsıl li-Ebî Zekeriyâ Zeyd b. Muhammed,

4. Fadlu Ebî Nuvâs ve'r-Reddu Ala't-Tâin fi Şi'rihi,

5. Muhtasar Târihi't-Taberî,

6. en-Nüzhe ve'l-İbtihâc,

7. Nesebu Veledi Maad b. Adnân ve Lemea min Ahbârihim.⁷²

69- Ali b. Muhammed el-Kazvîni (IV/X. Asır)

1. Kitâbu Milhî'l-Ahbâr.⁷³

70- Ali b. Muhammed en-Nevfelî (III/IX. Asır): Basra

1. Kitâbu'l-Ahbâr.⁷⁴

71- Ali b. Muhammed er-Râzî (329/940'dan önce)

1. Kitâbu Ahbâri'l-Kâim.⁷⁵

72- Ali b. Muhammed es-Saymerî (288/900)

---

⁷⁰ *Mu'cem*, I, 624-625

⁷¹ *Mu'cem*, I, 626

⁷² *Mu'cem*, I, 629-630

⁷³ *Mu'cem*, I, 628

⁷⁴ *Mu'cem*, I, 625-626

⁷⁵ *Mu'cem*, I, 616

1. el-Evsiyâ ve Zikru'l-Vesâyâ.⁷⁶

73- Ali b. Muhammed es-Sevvâk (IV/X. Asır)

1. Kitâbu mâ Ruviye fi Ebi'l-Hattâb Ömer b. Ebî Zeyneb.⁷⁷

74- Ali b. Muhammed eş-Şecerî (443/1051'den sonra): Basra

1. eş-Şâfiî,
2. el-Uyûn,
3. el-Mecdî,
4. el-Mebsût,
5. el-Müşeccerât.⁷⁸

75- Ali el-Bezzâr (V/XI. Asır)

1. Cüzun fi Fedâili Ehli'l-Beyt.⁷⁹

76- Ammâra b. Zeyd el-Mısri (IV/X. Asır): Hemedân, Mısır

1. Kitâbu'l-Meğâzî,
2. Kitâbu Hurûbi Emîri'l-Mü'minîn,
3. Kitâbu Makteli'l-Hüseyin b. Ali.⁸⁰

77- Bedrân b. Ebi'l-Feth el-Alevî (V/XI. Asır): İsfehân

1. el-Metâlibu fi Târîhi Âl-i Ebî Tâlib.⁸¹

78- Bekr b. Ahmed el-Eşeccu (III/IX. Asır)

1. el-Menâkıb.⁸²

79- Câbir b. Yezid el-Ca'fi (128/745): Kûfe

1. el-Cemel,

---

⁷⁶ *Mu'cem*, I, 625

⁷⁷ *Mu'cem*, I, 632-633

⁷⁸ *Mu'cem*, I, 634

⁷⁹ *Mu'cem*, I, 637

⁸⁰ *Mu'cem*, I, 649

⁸¹ *Mu'cem*, I, 183

⁸² *Mu'cem*, I, 185

2. Sıffin,
3. Maktelü Emîri'l-Müminîn,
4. Maktelü'l-Hüseyin,
5. Nehrevân.⁸³

80- Ca'fer b. Ahmed el-Alevî el-Berkî (IV-V/X-XI. Asır)

1. Kitâbu'l-Fütûh.⁸⁴

81- Ca'fer b. Ahmed el-Evdî (IV/X. Asır): Kûfe

1. Kitâbu'l-Menâkıb.⁸⁵

82- Ca'fer b. Muhammed b. Mâlik el-Kûfî (IV/X. Asır)

1. Ahbâru'l-Eimmeti ve Mevâlidihim.⁸⁶

83- Ca'fer b. Muhammed el-Alevî (308/920): Rey

1. et-Târîhu'l-Alevî,
2. es-Sahretu ve'l-Bi'r.⁸⁷

84- Ca'fer b. Muhammed, İbn Kûliyye (368/978):

Kum

1. Târîhu's-Şuhûr ve'l-Havâdis fihâ,
2. Fihristü'l-Kütub ve'l-Usûl.⁸⁸

85- Ca'fer el-Kummî, İbnu'r-Râzî (IV/X. Asır): Kum

1. Zühdü'n-Nebî.⁸⁹

86- Ca'fer, İbnu'l-Furât, İbn Hinzâbe (391/1000):

Bağdat

1. Esmâu'r-Ricâl,
2. el-Ensâb.⁹⁰

87- Ca'fer es-Semerkindî (III-IV/IX-X. Asır)

1. Kitâbu'r-Reddi alâ men Zeame enne'n-Nebiyye

---

⁸³ *Mu'cem*, I, 196-197

⁸⁴ *Mu'cem*, I, 200

⁸⁵ *Mu'cem*, I, 200

⁸⁶ *Mu'cem*, I, 215

⁸⁷ *Mu'cem*, I, 208

⁸⁸ *Mu'cem*, I, 210

⁸⁹ *Mu'cem*, I, 206

⁹⁰ *Mu'cem*, I, 206-207

Kâne alâ Dîni Kavmihi Kable'n-Nübüvve.⁹¹

88- Da'bel b. Ali el-Huzâî (246/860): Irak

1. Tabakâtu's-Şuerâ.⁹²

89- Ebân b. Osman el-Ahmer el-Becelî (Yaklaşık olarak 160/776): Kûfe

1. el-Mübtede ve'l-Meğâzî ve'l-Vefât ve'r-Ridde.⁹³

90- Ebân b. Tağlib b. Rabâh (141/758)

1. Kitâbu'l-Cemel,
2. Kitâbu Sıffin,
3. Kitâbu'l-Fedâil,
4. Kitâbu Nehrevân.⁹⁴

91- Ebu Abdillah el-Hasenî (380/990'dan önce)

1. Ahbâru'l-Muhaddisîn,
2. Ahbâru Muâviye,
3. Kitâbu'l-Fedâil.⁹⁵

92- Esbağ b. Nebât et-Temimî (III/IX. Asır)

1. Maktelü Ebî Abdillah el-Hüseyin.⁹⁶

93- Esed b. Ali el-Ğassânî (534/1139): Halep

1. Menâkıbu Ehl-i Beyt.⁹⁷

94- Esed b. el-Muallâ b. Esed el-Ammî (III/IX. Asır):

Basra

1. Ahbâru Sâhibi'z-Zenc.⁹⁸

95- Fadl b. Şâzân (260/873): Nişâbûr

1. Kitâbu'r-Ricâl,

---

⁹¹ *Mu'cem*, I, 199

⁹² *Mu'cem*, I, 332-33

⁹³ *Mu'cem*, I, 59

⁹⁴ *Mu'cem*, I, 57-58

⁹⁵ *Mu'cem*, I, 513

⁹⁶ *Mu'cem*, I, 175

⁹⁷ *Mu'cem*, I, 153

⁹⁸ *Mu'cem*, I, 157

2. Kitâbu Fadli Emîri'l-Mü'minîn.⁹⁹

96- Ğıyâs b. İbrahim et-Temimî (II/VIII. Asır): Basra

1. Maktelü Emîri'l-Mü'minîn.¹⁰⁰

97- Habîb b. Evs et-Tâi, Ebu Temmâm (231/845):
Dimeşk

1. Fuhûlu's-Şuerâ.¹⁰¹

98- Hamza b. el-Kâsım el-Alevî (IV/X. Asır)

1. Kitâbu men Ravâ an Ca'fer b. Muhammed mine'r-Ricâl.¹⁰²

99- Hârûn el-Kâtib (III/IX. Asır): Enbâr

1. el-Fedâil,

2. el-Meğâzî.¹⁰³

100- Hasan b. Abdillah et-Tâlibî (IV-V/X-XI. Asır)

1. el-Beyân ve't-Tebyîn fi Ensâbi't-Tâlibîn.¹⁰⁴

101- Hasan b. Ahmed el-Hemedânî, İbnu'l-Hâik (334/945): Yemen

1. el-İklîl fi Ensâbi'l-Himyer ve Eyyâmi Mülûkihâ,

2. el-Eyyâm,

3. Cezîratu'l-Arab ve Esmâi Bilâdihâ ve Evdiyethâ ve men Yeskinuhâ,

4. el-Mesâlik ve'l-Memâlik,

5. el-Ya'sûb.¹⁰⁵

102- Hasan b. Ali b. Faddal et-Teymelî (224/838)

1. Kitâbu'l-İbtidâ ve'l-Mübtede,

2. Esfiyâu Emîri'l-Mü'minîn,

---

⁹⁹ *Mu'cem*, II, 23-24

¹⁰⁰ *Mu'cem*, II, 11-12

¹⁰¹ *Mu'cem*, I, 226-227

¹⁰² *Mu'cem*, I, 310

¹⁰³ *Mu'cem*, II, 422-423

¹⁰⁴ *Mu'cem*, I, 246-247

¹⁰⁵ *Mu'cem*, I, 235-236

3. Kitâbu'r-Ricâl.¹⁰⁶

103- Hasan b. Ali el-Utrûş (304/916)

1. Kitâbu'l-Ensâbi'l-Eimmeti ve Mevâlidihim,
2. Kitâbu's-Siyer,
3. Kitâbu's-Şühedâ ve Fadli Ehli'l-Fadl minhum,
4. Kitâbu'z-Zülâmeti'l-Fâtımiyye,
5. Kitâbu'l-Fedek ve'l-Hums,
6. Kitâbu'l-Meâziri Benî Hâşim fimâ Nekame

Aleyhim.¹⁰⁷

104- Hasan b. el-Hüseyin İbn Bâbeveyh el-Kummî (510/1116'da yaşıyor)

1. Siyeru'l-Enbiyâ ve'l-Eimme.¹⁰⁸

105- Hasan b. Hamza et-Taberî (358/968)

1. el-Müftehar fi'n-Neseb.¹⁰⁹

106- Hasan b. Harrezâd el-Kummî (III/IX. Asır)

1. Kitâbu Esmâi Resulillah.¹¹⁰

107- Hasan b. İbrahim, İbn Zevlâk (386/996): Mısır

1. Ahbâru Kudâtu Mısır,
2. Ahbâru'l-Mârdâniyyîn,
3. et-Târihu'l-Kebîr,
4. Hıttatu Mısır,
5. Sîretu'l-İhşîd,
6. Sîretu İbn Tûlûn,
7. Sîretu Cevher es-Sıkâlî,
8. Sîretu'l-Azîz el-Fâtımî,

---

¹⁰⁶ *Mu'cem*, I, 254-255

¹⁰⁷ *Mu'cem*, I, 251-252

¹⁰⁸ *Mu'cem*, I, 237-238

¹⁰⁹ *Mu'cem*, I, 239-240

¹¹⁰ *Mu'cem*, I, 241

9. Sîretu Kâfûr,
10. Sîretu'l-Muiz li-Dînillah,
11. Fedâilu Mısr.¹¹¹

108- Hasan b. Mahbûb es-Sürâd (224/838): Kûfe

1. Kitâbu't-Târih,
2. el-Meşîha,
3. Ma'rifetu Ruvâti'l-Ahbâr.¹¹²

109- Hasan b. Muhammed b. Simâ' el-Kûfi (263/876)

1. Kitâbu Vefâti Ebî Abdillah (İmam-ı Sâdık).¹¹³

110- Hasan b. Muhammed b. Yahyâ (358/968): Medi-

ne

1. Bâbu'l-Ensâb (Lübâbu'l-Ensâb),
2. el-Mesâlib.¹¹⁴

111- Hasan b. Muhammed eş-Şeybânî (IV/X. Asır):

Kum

1. Târîhu Kum.¹¹⁵

112- Hasan b. Musâ el-Huşşâb (III/IX. Asır)

1. Kitâbu'l-Enbiyâ,
2. Kitâbu'l-Mübtede.¹¹⁶

113- Hasan b. Musâ en-Nevbahtî (310/922)

1. el-Ensâb,
2. el-Muvaddih fi Hurûbi Emîri'l-Mü'minîn.¹¹⁷

114- Hasan b. Saîd b. Mihrân el-Ehvâzî (III/IX. Asır):

Kûfe

---

¹¹¹ *Mu'cem*, I, 230-231

¹¹² *Mu'cem*, I, 260-261

¹¹³ *Mu'cem*, I, 267-268

¹¹⁴ *Mu'cem*, I, 268-269

¹¹⁵ *Mu'cem*, I, 263-264

¹¹⁶ *Mu'cem*, I, 270

¹¹⁷ *Mu'cem*, I, 270-271

1. el-Mesâlib,
2. el-Menâkıb.¹¹⁸

115- Hibbetullah b. Ahmed el-Kâtib (V/XI. Asır):
Bağdat

1. Ahbâru'l-Amriyyîn,
2. er-Ricâl.¹¹⁹

116- Hibbetullah b. Mûsâ eş-Şîrâzî (470/1077): Şîrâz

1. es-Sîretü'l-Müeyyidiyye,
2. el-Mecâlisu'l-Müeyyidiyye,
3. el-Mürşid ilâ Edebi'l-İsmâiliyye.¹²⁰

117- Hişâm b. el-Hakem eş-Şeybânî (199/814): Kûfe

1. Kitâbu'l-Hakemeyn,
2. er-Reddu ale'l-Mu'tezile fi Emri Talha ve'z-Zübeyr.¹²¹

118- Hişâm el-Kelbî (204/819)

1. Ahbâru Benî Hanîfe,
2. Ahbâru Benî İcl ve Ensâbihim,
3. Ahbâru Tağlib ve Eyyâmihim ve Ensâbihim,
4. Ahbâru Tennûh ve Ensâbihim,
5. Ahbâru Cürhüm,
6. Ahbâru'l-Harriyyîn ve Eşârihim,
7. Ahbâru Rebîa ve Besûs ve Hurûbi Tağlib ve Bekr (Harbu'l-Besûs),
8. Ahbâru Ziyâd b. Ebîhi ve'd-Duâi Muâviye Ziyâden,
9. Ahbâru Abbâs b. Abdilmuttalib,

---

¹¹⁸ *Mu'cem*, I, 242-243

¹¹⁹ *Mu'cem*, II, 428

¹²⁰ *Mu'cem*, II, 430

¹²¹ *Mu'cem*, II, 431-432

10. Ahbâru Amr b. Ma'dyekrub,
11. Ahbâru Kureyş,
12. Ahbâru Lukmân b. Âd,
13. Ahbâru Muhammed b. Hanefiyye,
14. Ahzu Kisrâ Rehne'l-Arab,
15. Edyânu'l-Arab,
16. Ezvâcu'n-Nebî,
17. Esmâu Fuhûli'l-Arab,
18. Esvâku'l-Arab,
19. Ashâbu'l-Kehf,
20. el-Esnâm,
21. İftirâku Veledi Nizâr,
22. Ümmühâtu'n-Nebî,
23. Ensâbu'l-Ümem,
24. el-Evâil,
25. Evlâdu'l-Hulefâ,
26. Târihu Ahbâri'l-Hulefâ,
27. Tesmiyetü Veledi Abdilmuttalib,
28. Teferraku'l-Ezd,
29. Teferraku'l-Âd,
30. el-Cemel,
31. el-Cemheretü fi'n-Neseb,
32. Kitâbu Habîbi'l-Attâr,
33. Hadîsu Âdem ve Veledihi,
34. Hadîsu Beyhis ve İhvetihi,
35. Hurûbu'l-Evs ve'l-Hazrec,
36. Hurûbu'r-Ridde,
37. Hükâmû'l-Arab,
38. Hilfu Eslem fi Kureyş,

39. Hılfu Abdilmuttalib ve Huzâa,
40. Hılfu'l-Fudûl,
41. Hılfu'l-Kelb ve Temîm,
42. Kitâbu'l-Hîre,
43. Haberu'd-Dahhâk,
44. ed-Dîbâc fî Ahbâri's-Şuerâ,
45. Refu' İsâ en-Nebî,
46. Rumûzu'l-Arab,
47. Zeyd b. Hârise,
48. Kitâbu's-Suyûf (Suyûfu'l-Arab),
49. Şerefu Kusayy b. Kilâb ve Veledihi fi'l
Câhiliyye ve'l-İslâm,
50. Sıfâtu'l-Hulefâ,
51. Sıffîn,
52. Sanâiu Kureyş,
53. Kitâbu't-Tâif,
54. Kitâbu't-Tâûn fi'l-Arab,
55. Tesm ve Cedîs,
56. Adıyy b. Zeyd el-İbâdî,
57. Aynu'l-Verde,
58. el-Ğârât,
59. Ğarâibu Kureyş ve Benî Hâşim min Sâiri'l-
Arab,
60. Ğaziyye,
61. Fütûhu'l-Horâsân,
62. Fütûhu's-Şâm,
63. Fütûhu'l-İrâk,
64. Fütûhu Fâris,
65. Fedâilu Kays Iylân,

66. el-Kıdâh,
67. Kıyâmu'l-Hasan,
68. Künâ Âbâi'r-Resûl,
69. el-Kuhhân,
70. el-Mesâlib,
71. el-Müzeyyelu'l-Kebîr,
72. el-Müşâcerât,
73. el-Müşâgebât,
74. el-Muâtebât,
75. el-Ma'rûfât mine'n-Nisâ fi Kureyş,
76. el-Muammerîn,
77. Maktelü Hucr b. Adıyy,
78. Maktelü'l-Hüseyn,
79. Maktelü Rüşeyd ve Meysem ve Cüveyriye b.

Müşhir,

80. Mâ Kâneti'l-Câhiliyye Tefalihu ve Yuvâfiku
Hükmi'l-İslâm,

81. Maktelü Osman,
82. Mülûku't-Tavâif,
83. Mülûku Kinde,
84. Mülûku Yemen mine't-Tebâbia,
85. Menâzilu'l-Yemen,
86. Kitâbu'l-Münâferât,
87. Menâkih ve Ezvâcu'l-Arab,
88. Men Şehede'l-Cemel maa Ali mine's Sahâbe,
89. Men Şehede Sıffin maa Ali mine's-Sahâbe,
90. Men Fahare bi-Ahvâlihi min Kureyş,
91. Men Kâle Şi'ran fe-Nusibe ileyhi,
92. Men Nusibe ilâ Ümmihi min Kabâili'l-Arab,

93. Men Hâcera ve Ebûhu,
94. Kitâbu'l-Mevûdât,
95. en-Nevâkıl,
96. en-Nehrevân,
97. Vesâya'l-Arab,
98. el-Vüfûd.¹²²

119- Hubeys b. Mübeşşir (258/871 civarında): Tûs

1. Kitâbu Ahbâri's-Selef.¹²³

120- Huleyde es-Sicistânî (IV/X. Asır)

1. Târîhu Âl-i Muhammed.¹²⁴

121- Humeyd b. Ziyâd ed-Dihkân (310/922): Kûfe

1. Kitâbu'r-Ricâl,
2. Kitâbu men Ravâ ani's-Sâdik.¹²⁵

122- Hüseyin b. Ahmed b. Ebân el-Kummî (IV/X. Asır)

1. Menâkıbu Ali.¹²⁶

123- Hüseyin b. Ahmed es-Sellâmî (III/IX. Asır)

1. Ahbâru Horâsân.¹²⁷

124- Hüseyin b. Ahmed es-Sayrafî (388/998 civarı): Bağdat

1. Uyûnu Menâkıbi Ehli'l-Beyt,
2. Fedâilu men İsmuhu Ahmed ve Muhammed,
3. Nakdu't-Tabakâti fi'l-Esmâi'l-Müfredeti li'l-Berdicî.¹²⁸

---

¹²² *Mu'cem*, II, 432-438

¹²³ *Mu'cem*, I, 229

¹²⁴ *Mu'cem*, I, 323

¹²⁵ *Mu'cem*, I, 313-314

¹²⁶ *Mu'cem*, I, 275-276

¹²⁷ *Mu'cem*, I, 278

¹²⁸ *Mu'cem*, I, 279

125- Hüseyin b. Ali b. Süfyân el-Bezvefurî (IV/X. Asır)

1. Siretu'n-Nebî ve'l-Eimmeti fi'l-Müşrikîn.¹²⁹

126- Hüseyin b. Ali, el-Vezîru'l-Mağribî (418/1027)

1. el-Înâsu bi İlmi'l-Ensâb,

2. Kitâbu's-Siyâse.¹³⁰

127- Hüseyin b. Ca'fer b. Hüseyin en-Nessâbe (IV/X. Asır): Hicaz

1. el-Mebsût fi'n-Neseb.¹³¹

128- Hüseyin b. Ebi'l-Ğanâim (260/873): Hicaz

1. el-Ğusûn fi Şecereti Benî Yâsîn.¹³²

129- Hüseyin b. el-Ferec Ebî Katâde el-Bağdâdî (III/IX. Asır)

1. Kitâbu Sıfati'n-Nebî.¹³³

130- Hüseyin b. Huzeyme (V veya VI/XI-XII. Asır)

1. Ahvâlu'l-Eimme,

2. Kitâbu'l-Mevâlid.¹³⁴

131- Hüseyin b. Kâsım el-Kûfî (IV/X. Asır)

1. Kitâbu Esmâi Emîri'l-Mü'minîn.¹³⁵

132- Hüseyin b. Muhammed b. Ahmed el-Hulvânî (V/XI. Asır)

1. el-Cemel,

2. er-Ridde,

3. er-Ravdatu fi'l-Fedâil,

4. es-Sakîfe,

---

¹²⁹ *Mu'cem*, I, 293-294

¹³⁰ *Mu'cem*, I, 292-293

¹³¹ *Mu'cem*, I, 281-282

¹³² *Mu'cem*, I, 280-281

¹³³ *Mu'cem*, I, 295

¹³⁴ *Mu'cem*, I, 282

¹³⁵ *Mu'cem*, I, 295

5. Siffin,

6. Mesâlibu'l-Ediyâ.¹³⁶

133- Hüseyin b. Muhammed b. Ca'fer (422/1030)

1. Tuheyyilâtu'l-Arab (Ârâi'l-Arab ve Edyânihim)

2. er-Ricâl.¹³⁷

134- Hüseyin b. Muhammed b. el-Hasan (V/XI. Asır)

1. Maksadu't-Tâlib fi Fedâili Ali b. Ebî Tâlib.¹³⁸

135- Hüseyin b. Muhammed b. el-Kâsım, İbn Tabâtaba (449/1057): Bağdat

1. el-Ensâbu'l-Müşeccere,

2. Tehzîbu'l-Ensâb,

3. Cerîdetü Nisâbûr,

4. el-Kâmil fi'n-Neseb.¹³⁹

136- Hüseyin b. Muhammed el-Meruşi (421/1030)

1. el-Ġarrar fi Siyeri'l-Mülûk ve Ahbârihim.¹⁴⁰

137- Hüseyin b. Saîd el-Ehvâzî (III/IX. Asır)

1. el-Mesâlib,

2. el-Menâkıb.¹⁴¹

138- Hüseyin b. Şâzeveyh es-Saffâr (IV/X. Asır)

1. Kitâbu Esmâi Emîri'l-Mü'minîn.¹⁴²

139- Hüseyin b. Ubeydillah el-Ġadâirî (411/1020)

1. et-Teslîmu alâ Emîri'l-Mü'minîn bi-İmâreti'l-Mü'minîn,

2. Fadlu Bağdâd,

---

¹³⁶ *Mu'cem*, I, 297

¹³⁷ *Mu'cem*, I, 300-301

¹³⁸ *Mu'cem*, I, 301

¹³⁹ *Mu'cem*, I, 304-305

¹⁴⁰ *Mu'cem*, I, 305-306

¹⁴¹ *Mu'cem*, I, 284

¹⁴² *Mu'cem*, I, 284

3. Mevâtını Emîri'l-Mü'minîn,

4. Kitâbu Yevmi'l-Ġadîr.¹⁴³

140- İbrahim b. Ebî Yahyâ el-Medenî (184/800)

Vâkidi'nin bazı kitapları buna nispet edilir.¹⁴⁴

**141- İbrahim b. İshâk el-Ahmerî en-Nehâvendî
(269/882 yılında yaşıyor)**

1. Kitâbu Makteli Hüseyin,

2. Kitâbu Nefyi Ebî Zer.¹⁴⁵

142- İbrahim b. Muhammed es-Sakafî (283/896)

1. el-Ahdâs,

2. Ahbâru İbni'z-Zübeyr,

3. Kitâbu Ahbâri'l-Hasan (Kıyâmu'l-Hasan),

4. Ahbâru Zeyd,

5. Ahbâru Osman,

6. Ahbâru Ömer,

7. Ahbâru Muhammed en-Nefsu'z-Zekiyye ve İbrahim,

8. Ahbâru'l-Muhtâr,

9. Ahbâru men Kutile min Âl-i Ebî Tâlib,

10. Ahbâru Yezîd,

11. Beyâtu Ali,

12. et-Târîh,

13. Kitâbu't-Tevvâbîn,

14. Kitâbu'l-Cemel,

15. Kitâbu'l-Hakemeyn,

16. er-Ridde,

---

¹⁴³ *Mu'cem*, I, 287

¹⁴⁴ *Mu'cem*, I, 76-77

¹⁴⁵ *Mu'cem*, I, 61

180 • İlk Dönem Sii Tarihçiler ve Eserleri

17. Kitâbu Resâili Emîri'l-Müminîn ve Ahbârihi,
18. es-Sakîfe,
19. es-Sîre,
20. Kitâbu'ş-Şûrâ,
21. Kitâbu's-Sıffîn,
22. Fedek,
23. Fadlu'l-Kûfe ve men Nezelehâ min es-Sahabe,
24. Kitâbu'l-Ġârât,
25. el-Mübtede,
26. Kitâbu'l-Ma'rife,
27. Ma'rifetu Fadli'l-Efdal,
28. el-Meġâzi,
29. Kitâbu Makteli Emîri'l-Müminîn,
30. Kitâbu Makteli'l-Hüseyin,
31. Maktelü Osman,
32. Kitâbu'n-Nehr.¹⁴⁶

143- İbrahim b. Nâsır el-Alevî (461/1068 civarı)

1. Dîvânu'l-Ensâb ve Mecmau'l-Esmâ ve'l-Elkâb,
2. Ġâyetu'l-Makubeyn,
3. Müntakiletu't-Tâlibiyyîn.¹⁴⁷

144- İbrahim b. Süleyman en-Nihmî (III/IX. Asır):

Kûfe

1. Kitâbu Ahbâri Cürhüm,
2. Kitâbu Ahbâri Zi'l-Karneyn,
3. Kitâbu İrem Zâti'l-İmâd,
4. Kitâbu Hadîsi İbni'l-Hucr,
5. Kitâbu Makteli Emîri'l-Müminîn.¹⁴⁸

---

¹⁴⁶ *Mu'cem*, I, 74-76

¹⁴⁷ *Mu'cem*, I, 78-79

145- İsâ b. De'b (171/787): Hicaz

1. Fedâilu Emîri'l-Mü'minîn ve Zikru Menâkıbihi's-Sebîn.¹⁴⁹

146- İsâ b. Mihrân el-Müsta'tıf (III/IX. Asır): Bağdat

1. Kitâbu'l-Fedâil,
2. Kitâbu'l-Muhaddisîn,
3. Kitâbu Makteli Osman.¹⁵⁰

147- İshâk b. el-Hasan b. Muhammed el-Bağdâdî (V/XI. Asır)

1. Mesâlibu'n-Nevâsıb.¹⁵¹

148- İsmail b. Abbâd, es-Sâhib (385/995): Kazvîn, İsfehân

1. Ahbâru Ebi'l-Aynâi,
2. Târîhu'l-Mülk ve İhtilâfu'd-Düvel,
3. Risâletü fi Ahvâli's-Seyyid Abdilazîm el-Hasenî el-Medfûn bi'r-Rey,
4. ez-Zeydiyye,
5. Unvânu'l-Meârif ve Zikru'l-Halâif,
6. Kitâbu'l-Vüzerâ.¹⁵²

149- İsmail b. Ahmed el-Büstî (420/1029)

1. el-Merâtibu fi Fedâili Ali b. Ebî Tâlib.¹⁵³

150- İsmail b. Ali b. Nevbaht (311/923): Bağdat

1. el-Envâru fi Târîhi'l-Eimmeti'l-Ebrâr.¹⁵⁴

151- İsmail b. Ali es-Semmân (443/1051):

1. el-Muvâfekatü beyne Ehli'l-Beyt ve's-Sahâbeti ve mâ Ravâhu küllü Ferîkîn fi Hakki'l-Âhar.¹⁵⁵

¹⁴⁸ *Mu'cem*, I, 66-67

¹⁴⁹ *Mu'cem*, I, 654-655

¹⁵⁰ *Mu'cem*, I, 654

¹⁵¹ *Mu'cem*, I, 151-152

¹⁵² *Mu'cem*, I, 162-168

¹⁵³ *Mu'cem*, I, 158

¹⁵⁴ *Mu'cem*, I, 169-170

¹⁵⁵ *Mu'cem*, I, 171-172

152- İsmail b. Ali b. Ali b. Razîn (352/963): Vâsıt

1. Târîhu'l-Eimme.¹⁵⁶

153- İsmail b. el-Hasan b. Muhammed el-Hüseynî (V/XI. Asır): Nisâbü'r

1. Ensâbu Âl-i Ebî Tâlib.¹⁵⁷

154- Kâsım b. İsâ, Ebu Dulef el-İclî (225/839)

1. Siyâsetü'l-Mülûk.¹⁵⁸

155- Kâsım b. Yahyâ er-Râşidî (III/IX. Asır)

1. Âdâbu Emîri'l-Mü'minîn.¹⁵⁹

156- Kudâme b. Ca'fer (337/948): Bağdat

1. Zührü'r-Rebî',

2. en-Necmu's-Sâkıb.¹⁶⁰

157- Leys b. Sa'd el-Esedî (V/XI. Asır)

1. el-Emâliyyu fi Menâkıbi Ehli'l-Beyt.¹⁶¹

158- Lût b. Yahyâ el-Ezdî, Ebu Mihnef (157/773): Kûfe

1. Ahbâru Âl-i Mihnef b. Süleym,

2. Ahbâru İbni'l-Hanîfe,

3. Ahbâru'l-Haccâc,

4. Ahbâru Hâlid el-Kasrî,

5. Ahbâru Ziyâd,

6. Ahbâru Şubeyb el-Hâricî ve Sâlih b. Mesrah,

7. Ahbâru Muhammed b. Ebî Bekr,

8. Ahbâru Muhtâr,

9. Ahbâru Mutrif b. el-Muğira b. Şu'be,

---

¹⁵⁶ *Mu'cem*, I, 172-173

¹⁵⁷ *Mu'cem*, I, 158-159

¹⁵⁸ *Mu'cem*, II, 40-42

¹⁵⁹ *Mu'cem*, II, 44-45

¹⁶⁰ *Mu'cem*, II, 45-46

¹⁶¹ *Mu'cem*, II, 68-69

10. Ahbâru Yûsuf b. Ömer,
11. el-Ezârika,
12. el-Cemel,
13. Hâdisu Rûstekbâz
14. Hadîsu Vâdi'l-Cemâcim ve Maktelu
Abdirrahman b. el-Eş'as,
15. el-Hakemeyn,
16. el-Hurreyt b. Râşid ve Benî Nâciye,
17. el-Havâric ve'l-Mühelleb b. Ebî Sufra,
18. er-Ridde,
19. Zeyd b. Ali ve Yahyâ b. Zeyd,
20. es-Sakîfe,
21. Süleyman b. Surad ve Aynu'l-Verde,
22. eş-Şûrâ,
23. Siffin,
24. ed-Dahhâk el-Hâricî,
25. el-Ğârât,
26. Fütûhu'l-İslâm,
27. Fütûhu Horâsân,
28. Fütûhu'l-İrâk,
29. Mercu Râhit ve Maktelü ed-Dahhâk b. Kays
el-Fihri,
30. el-Misver b. Alkame,
31. Musab b. ez-Zübeyr ve'l-İrâk,
32. el-Meğâzi,
33. Maktelü Emiri'l-Mü'minîn,
34. Maktelü Hucr b. Adiy ve Ashâbihi,
35. Maktelü'l-Hasan,
36. Maktelü'l-Hüseyn,

184 - İlk Dönem Sü Tarihçiler ve Eserleri

37. Maktelü Osman,
38. Maktelü Muhammed b. Ebî Bekr ve'l-Eşter ve Muhammed b. Ebî Huzeyfe,
39. Mevtu Hişâm ve Vilâyetü'l-Velid,
40. Necdetü'l-Harûri,
41. en-Nehr (Harbu'n-Nehrevân),
42. Vefâtu Muâviye ve Vilâyetü Yezid ve Vakatü'l-Harre ve Maktelü Abdillâh b. ez-Zübeyr,
43. Yezid b. el-Mühelleb ve Maktelühu bi'l-Akar.¹⁶²

159- Mansûr el-Âbîy (433/1041)

1. et-Târîh,
2. Târîhu'r-Rey.¹⁶³

160- Misma' b. Abdilmelik (II/VIII. Asır): Basra

1. Eyyâmu'l-Besûs.¹⁶⁴

161- Muhammed b. Abdillâh b. Mümlek el-Esbehânî (III-IV/IX-X. Asır): Cürcân

1. Kitâbu Mevâliidi'l-Eimme.¹⁶⁵

162- Muhammed b. Abdillâh el-Bâziyâr (III/IX. Asır): Kum

1. el-Karânât ve'd-Düvel ve'l-Milel.¹⁶⁶

163- Muhammed b. Abdillâh el-Himyeri (IV/X. Asır): Kum

1. Kitâbu'l-Evâil.¹⁶⁷

164- Muhammed b. Abdillâh el-Müsebbihî (420/1029): Mısır

1. el-Emsiletü li'd-Duveli'l-Mukbile,

---

¹⁶² *Mu'cem*, II, 65-68

¹⁶³ *Mu'cem*, II, 374-375

¹⁶⁴ *Mu'cem*, II, 364

¹⁶⁵ *Mu'cem*, II, 243

¹⁶⁶ *Mu'cem*, II, 240

¹⁶⁷ *Mu'cem*, II, 238

2. et-Târîhu'l-Kebîr,
3. Cevnetü'l-Mâşita,
4. Derku'l-Bağye,
5. eş-Şecenu ve's-Seken,
6. el-Ğaraku ve's-Şarak,
7. Kasasu'l-Enbiyâ ve Ahvâlihîm.¹⁶⁸

165- Muhammed b. Abdillâh eş-Şeybânî (387/997):

Kûfe

1. Ahbâru Ebî Hanife,
2. Fedâilu Zeyd b. Ali,
3. Fedâilu'l-Âbbâs b. Abdilmuttalib,
4. Kitâbu men Ravâ Hadîsi'l-Ğadîr,
5. Kitâbu men Ravâ an Zeyd b. Ali b. el-Hüseyn.¹⁶⁹

166- Muhammed b. Addûs el-Cehşiyârî (331/942):

Kûfe

1. Esmâu'l-Arab ve'l-Acem ve'r-Rûm ve Ğayrihim,
2. Târîhu'l-Muktedir Billâh,
3. Târîhu'l-Vüzerâ.¹⁷⁰

167- Muhammed b. Ahmed b. Dâvud (368/978): Bağ-

dat

1. Kitâbu'l-Memdûhîne ve'l-Mezmûmîn.¹⁷¹

168- Muhammed b. Ahmed b. Ebi's-Selc (325/936)

1. Ahbâru Fâtıma ve'l-Hasan ve'l-Hüseyn,
2. Ahbâru'n-Nisâi'l-Memdûhât,
3. Târîhu'l-Eimme,
4. Kitâbun men Kâle bi't-Tafdili mine's-Sahâbeti

---

¹⁶⁸ *Mu'cem*, II, 234-236

¹⁶⁹ *Mu'cem*, II, 241-242

¹⁷⁰ *Mu'cem*, II, 245-246

¹⁷¹ *Mu'cem*, II, 95

ve Ğayrihim.¹⁷²

169- Muhammed b. Ahmed b. el-Cüneyd el-İskâfi (381/991)

1. el-Înâs bi-Eimmeti'n-Nâs,
2. ez-Zülâmetu li-Fâtıma.¹⁷³

170- Muhammed b. Ahmed b. Kudâa (352/963'de yaşıyordu)

1. el-Ihn ve'l-Mihn,
2. Muhabbe (Suhbe) Âl-i'r-Resûl ve Zikru Ihni (Ahvâli) A'dâihim.¹⁷⁴

171- Muhammed b. Ahmed b. Şâzân (yaklaşık 415/1024)

1. İdâhu Defâini'n-Nevâsıb,
2. Mihnetü Emîri'l-Mü'minîn Ali fi Hayâti Resulillah.¹⁷⁵

172- Muhammed b. Ahmed el-Eşarî, Debbetü's-Şebîb (280/893)

1. el-Enbiyâ,
2. Fadlu'l-Acem,
3. Fadlu'l-Arab ve'l-Arabiyye,
4. Maktelü'l-Hüseyn,
5. Menâkıbu'r-Ricâl.¹⁷⁶

173- Muhammed b. Ahmed el-Huzâî, el-Müfid (V/XI. Asır): Nisâbûr

1. el-Erbâîn ani'l-Erbâin fi Fedâili Emîri'l-

---

¹⁷² *Mu'cem*, II, 99-100

¹⁷³ *Mu'cem*, II, 92-93

¹⁷⁴ *Mu'cem*, II, 97

¹⁷⁵ *Mu'cem*, II, 98

¹⁷⁶ *Mu'cem*, II, 101

Mü'minîn,

2. et-Tefhîmu beyne'l-Makâmeyni ve Teşbîhu Ali bi-Zi'l-Karneyn,

3. er-Ravdatü'z-Zehrâ fi Menâkibi Fâtımatî'z-Zehrâ,

4. el-Münâ't-Tâlibi fi İmâni Ebî Tâlib.¹⁷⁷

174- Muhammed b. Ahmed el-Müfecci' (327/938):

Basra

1. Eşâru'l-Cevârî,

2. Eşâru'l-Harâb,

3. Suâtü'l-Arab.¹⁷⁸

175- Muhammed b. Ahmed en-Nuaymî (V/XI. Asır)

1. Kitâbu'l-Behce.¹⁷⁹

176- Muhammed b. Ali b. el-Hüseyn, es-Sadûk (381/991): Kum

1. İsbâtu'l-Vasıyyeti li-Ali,

2. Ahbâru Ebî Zer ve Fedâilihi,

3. Ahbâru Selmân ve Zühdihi ve Fedâilihi,

4. Ahbâru Abdilazîm b. Abdillâh el-Hasenî,

5. el-Evâil,

6. el-Evâhir,

7. Evsâfu'n-Nebî,

8. et-Târîh,

9. Câmiu Hacci'l-Enbiyâ,

10. Câmiu Hacci'l-Eimme,

11. el-Cemel,

12. er-Ricâlu'l-Muhtârîne min Ashâbi'n-Nebî,

---

¹⁷⁷ *Mu'cem*, II, 94

¹⁷⁸ *Mu'cem*, II, 96

¹⁷⁹ *Mu'cem*, II, 100

188 • İlk Dönem Sii Tarihçiler ve Eserleri

13. ez-Zühd,
14. Zeyd b. Ali,
15. eş-Şûrâ,
16. Abdulmuttalib ve Abdullah ve Ebî Tâlib ve Âmine,
17. Uyûnu Ahbâri'r-Ridâ,
18. el-Fırak,
19. Fedâilu Ca'fer et-Tayyâr,
20. Fadlu'l-Hasan ve'l-Hüseyin,
21. Fadlu'l-Ka'be ve'l-Haram,
22. Mecâlisu maa Rukni'd-Devleti'l-Büveyhiyye,
23. el-Muhtâr b. Ebî Ubeyd,
24. el-Medîne ve Ziyâretu Kabri'n-Nebî ve'l-Eimme,
25. el-Mesâbih,
26. el-Ma'rife,
27. Maktelü'l-Hüseyin,
28. Mevlidu Emîri'l-Mü'minîn,
29. Mevlidu Fâtıma.¹⁸⁰

177- Muhammed b. Ali b. en-Nu'mân el-Ahvel (160/776 civarı): Kûfe

1. Kitâbu İsbâti'l-Vasiyye,
2. Kitâbu'l-Cemel.¹⁸¹

178-Muhammed b. Ali b. Hamza el-Alevî (III/IX. Asır)

1. Mukâtiletü't-Tâlibiyyîn.¹⁸²

179- Muhammed b. Ali ed-Dihkân (IV/X. Asır): Fars

1. Kitâbu'l-Kûfe,

---

¹⁸⁰ *Mu'cem*, II, 261-263

¹⁸¹ *Mu'cem*, II, 288-289

¹⁸² *Mu'cem*, II, 264

2. Maktelû'l-Hüseyin,
3. Kitâbu Mevdî'i Kabri Emîri'l-Mü'minîn.¹⁸³

180- Muhammed b. Ali el-Kerâckî (446/1054)

1. et-Teşcîru fi'l-Mu'kebeyn min Veledi'l-Hasan ve'l-Hüseyin,
2. Tafdîlu Emîri'l-Mü'minîn,
3. el-Celis,
4. el-Hasâisu'l-Aleviyye,
5. el-Fâdih.¹⁸⁴

181- Muhammed b. Ali eş-Şecerî (445/1053): Kûfe

1. Esmâu'r-Ruvât an Zeyd b. Ali min et-Tâbiîn,
2. Kitâbu't-Târih,
3. Fadlu'l-Kûfe ve Fadlu Ehlihâ.¹⁸⁵

182- Muhammed b. Ali İbnu'l-Mehlûs (399/1008)

1. Kitâbu fi Ensâbi Evlâdi Emîri'l-Mü'minîn.¹⁸⁶

183- Muhammed b. Ali, İbn Muayye (IV/X. Asır)

1. el-Mebsût fi'n-Neseb.¹⁸⁷

184- Muhammed b. Ali, İbnu's-Sûfî el-Umerî (V/XI. Asır)

1. el-Ensâb.¹⁸⁸

185- Muhammed b. Bahr er-Ruhnî (322/933): Kirmân

1. ed-Delâilu ilâ Nihali'l-Kabâil,
2. el-Mislu ve's-Siyeru ve'l-Harâc,
3. Nihalu'l-Arab.¹⁸⁹

---

¹⁸³ *Mu'cem*, II, 277

¹⁸⁴ *Mu'cem*, II, 273

¹⁸⁵ *Mu'cem*, II, 254

¹⁸⁶ *Mu'cem*, II, 250

¹⁸⁷ *Mu'cem*, II, 253

¹⁸⁸ *Mu'cem*, II, 286

¹⁸⁹ *Mu'cem*, II, 123-124

186- Muhammed b. Bîkrân er-Râzî (345/956'dan sonra): Kûfe

1. Kitâbu'l-Kûfe,
2. Mevdî'u Kabri Emîri'l-Mü'minîn.¹⁹⁰

187- Muhammed b. Ca'fer el-Hemedânî (371/981): Hemedân, Bağdat

1. Ahbâru'l-Buldân.¹⁹¹

188- Muhammed b. Ca'fer en-Neccâr (402/1011): Kûfe

1. Târîhu'l-Kûfe,
2. Ravdatu'l-Ahbâr ve Nüzhetü'l-Ebsâr.¹⁹²

189- Muhammed b. Cerîr b. Rüstem et-Taberî (V/XI. Asır)

1. Delâilu'l-İmâme.¹⁹³

190- Muhammed b. Ebî Kurreti'l-Kanânî (V/XI. Asır)

1. Mu'cemu Ricâli Ebi'l-Mufaddal.¹⁹⁴

191- Muhammed b. Ebî Umeyr (217/832): Bağdat

1. el-Meğâzî.¹⁹⁵

192- Muhammed b. el-A'lâ el-Mültânî (IV/X. Asır)

1. Tesânifu fi'n-Neseb.¹⁹⁶

193- Muhammed b. el-Abbâs el-Bezzâz (IV/X. Asır)

1. el-Evâil.¹⁹⁷

194- Muhammed b. el-Hasan b. Ferrûh es-Saffâr (290/902): Kum

---

¹⁹⁰ *Mu'cem*, II, 125

¹⁹¹ *Mu'cem*, II, 140-141

¹⁹² *Mu'cem*, II, 141-142

¹⁹³ *Mu'cem*, II, 136-137

¹⁹⁴ *Mu'cem*, II, 292

¹⁹⁵ *Mu'cem*, II, 212-213

¹⁹⁶ *Mu'cem*, II, 247

¹⁹⁷ *Mu'cem*, II, 228-229

1. el-Mesâlib,
2. el-Menâkıb.¹⁹⁸

195- Muhammed b. el-Hasan el-Ca'ferî (463/1070)

1. Ahbâru'l-Muhtâr.¹⁹⁹

196- Muhammed b. el-Hasan el-Kilâî (404/1013'ten sonra): Yemen

1. Zâtu'l-Fünûn (el-Kasîdetü'd-Dâmiğa),
2. el-Kasîdetü'l-Kilâiyye.²⁰⁰

197- Muhammed b. el-Hasan et-Tûsî (460/1067): Horâsân, Bağdat

1. Ahbâru'r-Ricâl,
2. İhtiyâru Ma'rifeti'r-Ricâl,
3. el-Fihrist,
4. el-Muhtasar Ahbâri'l-Muhtâr b. Ebî Ubeyd,
5. Maktelü'l-Hüseyin.²⁰¹

198- Muhammed b. el-Hüseyin, eş-Şerîf er-Ridâ (406/1015)

1. Ahbâru Kudâti Bağdâd,
2. Hasâisu Emîri'l-Mü'minîn Ali b. Ebî Tâlib,
3. Siretu't-Tâhir Ebi'l-Hamd.²⁰²

199- Muhammed b. el-Ubeydilî el-A'râcî (435/1043): Dimeşk

1. Tenzîbu'l-Ensab ve Ninâyetü'l-A'kâb,
2. Risâletü'l-İntisâr li-Benî Fâtımati'l-Ebrâr,
3. Mukaddime fi'n-Neseb.²⁰³

---

¹⁹⁸ *Mu'cem*, II, 161-162

¹⁹⁹ *Mu'cem*, II, 153-154

²⁰⁰ *Mu'cem*, II, 166-167

²⁰¹ *Mu'cem*, II, 158-159

²⁰² *Mu'cem*, II, 188-189

²⁰³ *Mu'cem*, II, 318-319

200- Muhammed b. el-Velid el-Kummî (343/954)

1. el-Fihrist.²⁰⁴

201- Muhammed b. Hâlid el-Berkî (III/IX. Asır): Kum

1. Kitâbu'l-Enbiyâ ve'r-Rusûl,
2. Kitâbu'l-Evâil,
3. Kitâbu't-Târîh,
4. Kitâbu'l-Cemel,
5. Hurûbu'l-Evs ve'l-Hazrec,
6. Kitâbu Zikri'l-Ka'be,
7. Kitâbu Tabakâti'r-Ricâl,
8. Kitâbu Mekke ve'l-Medîne.²⁰⁵

202- Muhammed b. Hârûn el-Mühellebî (IV/X. Asır)

- Eseri yok.²⁰⁶

203- Muhammed b. Hemmâm el-İskâfî (336/947)

1. el-Envâru fi Târîhi'l-Eimmeti'l-Ethâr.²⁰⁷

**204- Muhammed b. İbrahim b. Yûsuf el-Kâtib
(353/964 civarı)**

1. Kitâbu'l-Maktel.²⁰⁸

205- Muhammed b. İbrahim el-A'rac (IV/X. Asır)

1. el-Mebsût fi'n-Neseb.²⁰⁹

**206- Muhammed b. İbrahim el-Esedî (IV/X. Asır):
Kûfe**

1. Ta'likatün fi'n-Neseb.²¹⁰

207- Muhammed b. İshâk eş-Şâbeştî (339/950)

---

²⁰⁴ *Mu'cem*, II, 152-153

²⁰⁵ *Mu'cem*, II, 193-194

²⁰⁶ *Mu'cem*, II, 348-349

²⁰⁷ *Mu'cem*, II, 351-352

²⁰⁸ *Mu'cem*, II, 88

²⁰⁹ *Mu'cem*, II, 87

²¹⁰ *Mu'cem*, II, 87

1. Kitâbu'd-Diyârât,
2. Merâtibu'l-Fukehâ.²¹¹

208- Muhammed b. İshâk, en-Nedîm (412/1021):
Bağdat

1. el-Fihrist.²¹²

209- Muhammed b. Mesûd el-Ayyâşî (III/IX. Asır):
Semerkant

1. İmâmetü Ali b. el-Hüseyin,
2. el-Enbiyâ ve'l-Eimme,
3. el-Evsiyâ,
4. Kitâbu'r-Ridâ,
5. Sîretu Ebî Bekr,
6. Sîretu Ömer,
7. Sîretu Osman,
8. Sîretu Muâviye (bu son dört kitabı teşeyyü görüşünü benimsemeden önce telif etmiştir),
9. Mihnetü'l-Evsiyâ,
10. Ma'rifetü'n-Nâkılîn,
11. Kitâbu Mekke ve'l-Haram.²¹³

210- Muhammed b. Muhammed b. en-Nu'mân el-Ukberî (413/1022): Bağdat

1. el-İrşâd fi Ma'rifeti Hucecillahi ale'l-İbâd,
2. İmânu Ebî Tâlib,
3. el-Cemel (en-Nusretü fi Harbi'l-Basra),
4. Musârru's-Şîa (Tevârîhu's-Şeriyye, Târihu's-Şîa).²¹⁴

---

²¹¹ *Mu'cem*, II, 102-103

²¹² *Mu'cem*, II, 103-104

²¹³ *Mu'cem*, II, 329-330

²¹⁴ *Mu'cem*, II, 324-325

211- Muhammed b. Muhsin et-Tiflisî (487/1094)

1. Cerâidu'l-Buldân.²¹⁵

212- Muhammed b. Mübeşşir (158/774): Tûs

1. Ahbâru's-Selef,
2. Kitâbu'l-Cemel.²¹⁶

**213- Muhammed b. Ni'metillah, Ebu'l-Meâlî el-Alevî
(IV/X. Asır)**

1. Usûlu'd-Diyânât (Beyânu'l-Edyân).²¹⁷

**214- Muhammed b. Ömer b. Abdilaziz el-Keşşî
(367/977)**

1. Kitâbu'r-Ricâl.²¹⁸

215- Muhammed b. Ömer el-Vâkıdî (207/822)

1. Ahbâru Mekke,
2. Ezvâcu'n-Nebî,
3. Emru'l-Habeşe ve'l-Fîl,
4. Târihu'l-Fukehâ,
5. et-Târihu'l-Kebîr,
6. el-Cemel,
7. Harbu'l-Evs ve'l-Hazrec,
8. er-Ridde ve'd-Dâr,
9. es-Sakife ve Beyatü Ebî Bekr,
10. es-Sîre,
11. Sîretu Ebî Bekr ve Vefâtihi,
12. Siffin,
13. Darbu'd-Denânir ve'd-Derâhim,
14. et-Tabakât,

---

²¹⁵ *Mu'cem*, II,

²¹⁶ *Mu'cem*, II, 310-311

²¹⁷ *Mu'cem*, II, 344

²¹⁸ *Mu'cem*, II, 295

15. Fütûhu's-Şâm,
16. Fütûhu'l-Îrâk,
17. Müddâî Kureyş ve'l-Ensâr fi'l-Kitâi ve Vedi' Ömer ed-Devâvîn ve Tasnîfi'l-Kabâil ve Merâtibihâ ve

Ensâbihâ,

18. el-Meğâzî,
19. Maktelü'l-Hasan,
20. Maktelü'l-Hüseyn,
21. Mevlidu'l-Hasan ve'l-Hüseyn,
22. Vefâtu'n-Nebî.²¹⁹

216- Muhammed b. Ömer, Ebu Bekr el-Cuâbî (355/965)

1. Kitâbu Ahbâri Âl-i Ebî Tâlib,
2. Kitâbu Ahbâri Bağdâd ve Tabakâti Ashâbi'l-Hadîs fihâ,
3. Kitâbu Ahbâri Ali b. el-Hüseyn.²²⁰

217- Muhammed b. Seleme el-Yeşkurî (230/844): Kûfe

1. Kitâbu Büceyle ve Ensâbihâ ve Ahbârihâ ve Eşârihâ,
2. Kitâbu Has'am ve Ensâbihâ ve Eşârihâ.²²¹

218- Muhammed b. Süleyman el-Kûfî (300/912'de yaşıyor): Yemen

1. el-Berâhînu's-Sarihâti ve'l-Menâkibu'l-Fasihât,
2. Siretu'l-Îmâm el-Hâdî,

---

²¹⁹ *Mu'cem*, II, 297-299

²²⁰ *Mu'cem*, II, 296-297

²²¹ *Mu'cem*, II, 214

3. Menâkıbu Emîri'l-Mü'minîn.²²²

219- Muhammed b. Ubeydillah ez-Zerârî (IV/X. Asır)

1. Fadlu'l-Kûfe ale'l-Basra.²²³

220- Muhammed b. Vehbân ed-Dübeylî el-Ezdî (385/995): Basra

1. Ahbâru Ebî Ca'fer es-Sânî,

2. Ahbâru Ca'feri's-Sâdık maa'l-Mansûr,

3. Ahbâru'r-Ridâ,

4. Ahbâru's-Sâdık maa Ebî Hanîfe,

5. Ahbâru Yahyâ b. Ebi't-Tavîl,

6. A'lâmu Nübüvveti'n-Nebî,

7. Kitâbu men Ravâ an Emîri'l-Mü'minîn.²²⁴

221- Muhammed b. Ya'kûb el-Kuleynî (329/940): Rey

1. Kitâbu'r-Ricâl,

2. Kitâbu Resâli'l-Eimme,

3. Mâ Kîle fi'l-Eimmeti mine's-Şi'r.²²⁵

222- Muhammed b. Yahyâ el-Attâr (IV/X. Asır): Kum

1. Maktelû'l-Hüseyin.²²⁶

223- Muhammed b. Zekeriyâ el-Ğulâbî (298/910):

Basra

1. Kitâbu'l-Ecvâd,

2. Kitâbu Ahbâri Zeyd,

3. Kitâbu Fâtıma,

4. Kitâbu'l-Buhelâ,

5. Kitâbu't-Tevvâbîn ve Ayni'l-Verde,

6. Kitâbu'l-Cemeli's-Sağîr,

---

²²² *Mu'cem*, II, 215

²²³ *Mu'cem*, II, 246-247

²²⁴ *Mu'cem*, II, 353

²²⁵ *Mu'cem*, II, 354-355

²²⁶ *Mu'cem*, II, 353-354

7. Kitâbu'l-Cemeli'l-Kebîr,
8. Kitâbu'l-Harre,
9. Kitâbu'l-Hakemeyn,
10. Kitâbu Sıffin es-Sağîr,
11. Kitâbu Sıffin el-Kebîr,
12. Kitâbu Makteli Emîri'l-Mü'minîn,
13. Kitâbu Makteli'l-Hüseyin,
14. Kitâbu'l-Vâfidîn.²²⁷

224- Muhammed el-Muhâribî (yaklaşık 300/912)

1. Kitâbu'r-Ricâl.²²⁸

225- Muhammed İbn Ebi'l-Ezher (325/936)

1. Ahbâru Ukelâi'l-Mucânnîn,
2. et-Târîh,
3. el-Herc ve'l-Merc (el-Herc ve'l-Ahdâs).²²⁹

226- Muhsin b. el-Hüseyin en-Nisâbüri (V/XI. Asır)

1. es-Siyer.²³⁰

227- Muhsin b. Kerrâme el-Ceşmî (494/1100):

Beyhak, Yemen

1. el-İntisâru li-Sâdâti'l-Muhâcirîn ve'l-Ensâr,
2. Tenbihu'l-Ġâfilîn fi Fedâili't-Tâlibiyyîn,
3. es-Sefîne.²³¹

228- Mûsâ b. İsâ (IV/X. Asır)

1. Kitâbu Hasâli'l-Mülûk.²³²

229- Muzaffer b. Muhammed el-Belhî (367/977):

Horâsân

1. Kitâbu'l-Fedek,
2. Kitâbu Nakd mâ Ruviye min Menâkibi'r-

---

²²⁷ *Mu'cem*, II, 210-211

²²⁸ *Mu'cem*, II, 160

²²⁹ *Mu'cem*, II, 328-329

²³⁰ *Mu'cem*, II, 78

²³¹ *Mu'cem*, II, 85

²³² *Mu'cem*, II, 393

Ricâl.²³³

230- Münzir b. Muhammed el-Kâbüsî (IV/X. Asır)

1. Kitâbu'l-Cemel,
2. Kitâbu Sıffin,
3. Kitâbu'l-Ğârât,
4. Kitâbu'n-Nehrevân,
5. Vüfûdu'l-Arab ila'n-Nebî.²³⁴

231- Müsabbih b. el-Hilkâm el-İclî (II/VIII. Asır)

1. Kitâbu'l-Cemel.²³⁵

232- Nâsır b. er-Rıdâ el-Alevî (V/XI. Asır)

1. Menâkıbu Âl-i'r-Resûl.²³⁶

233- Nasr b. Âmir es-Sincârî (IV/X. Asır)

1. Fedâilu Emîri'l-Mü'minîn.²³⁷

234- Nasr b. Müzâhim el-Minkarî (212/827): Kûfe

1. Ahbâru Hucr b. Adıyy,
2. Ahbâru Muhammed b. İbrahim ve Ebi's-Serâyâ,
3. Ahbâru'l-Muhtâr,
4. Kitâbu'l-Cemel,
5. Kitâbu Sıffin (Vakatü Sıffin),
6. Kitâbu Ayni'l-Verde,
7. Kitâbu'l-Ğârât,
8. Maktelü'l-Hüseyyin,
9. el-Menâkıb,
10. Kitâbu'n-Nehrevân.²³⁸

---

²³³ *Mu'cem*, II, 371

²³⁴ *Mu'cem*, II, 374

²³⁵ *Mu'cem*, II, 364-365

²³⁶ *Mu'cem*, II, 401

²³⁷ *Mu'cem*, II, 403-404

235- Nu'mân b. Muhammed el-Mağribî (363/973):

Mısır-Kayravân

1. İbtidau'd-Da'veti li'l-Ubeydiyyîn,
2. Şerhu'l-Ahbâr fi Fedâili'l-Eimmeti'l-Ethâr,
3. el-Mecâlis ve'l-Müsâyerât,
4. el-Menâkıb ve'l-Mesâlib.²³⁹

236- Osman et-Tağlibî (V/XI. Asır): Kûfe

1. ed-Dâricîn ve'l-Münkaridîn.²⁴⁰

237- Sa'd b. Abdillâh el-Eşarî (301/913): Kum

1. Fadlu Ebî Tâlib ve Abdi'l-Muttalib ve Abdillâh,
2. Fadlu'l-Arab,
3. Kitâbu Fadli Kum ve'l-Kûfe,
4. Fadlu'n-Nebî,
5. el-Makâlât ve'l-Fırak.²⁴¹

238- Sâbit b. Eslem el-Halebî (460/1067 civarı)

1. İbtidâu Daveti'l-Ubeydiyyîn ve Keşfu Avârihim.²⁴²

239- Saîd b. Hâşim el-Hâlidî (371/981): Basra

1. Ahbâru Ebî Temmâm ve Mehâsini Şi'rihi,
2. Ahbâru Mevsıl,
3. İhtiyâru Şi'ri Müslim b. el-Velîd ve Ahbârihi,
4. Fuvâtu'l-Vefeyât.²⁴³

240- Sâlih b. Muhammed es-Sarâmî (IV/X. Asır)

1. Ahbâru's-Seyyidi'l-Himyerî,

²³⁸ *Mu'cem*, II, 405-406

²³⁹ *Mu'cem*, II, 406-408

²⁴⁰ *Mu'cem*, I, 557

²⁴¹ *Mu'cem*, I, 358-359

²⁴² *Mu'cem*, I, 193

²⁴³ *Mu'cem*, I, 362

2. Târîhu'l-Eimme.²⁴⁴

241- Sehl b. Ahmed ed-Dîbâcî (380/990): Bağdat

1. İmânu Ebî Tâlib.²⁴⁵

242- Seleme b. el-Hattâb (IV/X. Asır): Rey

1. Kitâbu Mevlidi'l-Hüseyn ve Katlihi,

2. Kitâbu Vefâti'n-Nebî.²⁴⁶

243- Sübeyt el-Askerî (III/IX. Asır)

1. Tevlidâtü Benî Ümeyye fi'l-Hadîs.²⁴⁷

244- Süleym b. Kays el-Hilâlî el-Âmirî (95/713 civarında)

1. Kitâbu Süleym.²⁴⁸

245- Tâhir b. Yahyâ el-Alevî (IV/X. Asır): Hicaz

1. Ensâbu Âl-i Ebî Tâlib.²⁴⁹

246- Tâhir Ğulâm Ebi'l-Ceyş (IV/X. Asır)

1. Kitâbu'l-Fedek.²⁵⁰

247- Ubeyd b. Kesîr el-Kûfî (294/906)

1. Kitâbu't-Tecrîh fi Beni's-Şeybân,

2. Kitâbu'l-Fedâil.²⁵¹

248- Ubeydullah b. Abdillâh es-Sedâbâdî (433/1041'de yaşıyordu)

1. Levâmiu's-Sakîfe ve'd-Dâr ve'l-Cemel ve Sıffin ve'n-Nehrevân.²⁵²

249- Ubeydullah b. Ebî Râfi' (I/VII. Asır)

---

²⁴⁴ *Mu'cem*, I, 390

²⁴⁵ *Mu'cem*, I, 372

²⁴⁶ *Mu'cem*, I, 365

²⁴⁷ *Mu'cem*, I, 194

²⁴⁸ *Mu'cem*, I, 366

²⁴⁹ *Mu'cem*, I, 410

²⁵⁰ *Mu'cem*, I, 409

²⁵¹ *Mu'cem*, I, 554-555

²⁵² *Mu'cem*, I, 556

1. Tesmiyetü men şehede maa Emîri'l-Mü'minîn el-Cemel ve Siffin ve'n-Nehrevân mine's-Sahâbe.²⁵³

250- Ubeydullah b. Ebî Zeyd el-Enbârî (356/966):
Vâsıt

1. Kitâbu Ahbâri Fâtıma,
2. Esmâu Emîri'l-Mü'minîn,
3. Kitâbu Fedek.²⁵⁴

251- Ubeydullah b. Musâ el-Alevî (V/XI. Asır)

1. el-Edyân ve'l-Milel,
2. Ensâbu Âl-i'r-Resûl ve Evlâdi'l-Betûl.²⁵⁵

252- Yahyâ b. el-Hasan el-Ubeydilî (277/890)

1. Ahbâru'z-Zeynebiyât,
2. Ahbâru Medîne,
3. Ensâbu Âl-i Ebî Tâlib.²⁵⁶

253- Yahyâ b. el-Hüseyin et-Tâlibî (424/1032)

1. Esâmiyyu'l-Ümmihât,
2. el-İfâdetü fi Târîhi'l-Eimmeti's-Sâdet,
3. Teysîru'l-Metâlib fi Emâli'l-İmâm Ebî Tâlib,
4. el-Hadâiku fi Ahbâri Zevi's-Sevâbik.²⁵⁷

**254- Yahyâ b. Zekeriya el-Allâf (267/880'de yaşıyor-
du)**

1. el-Fedâil.²⁵⁸

255- Yahyâ b. Zekeriya en-Nermâşîrî (IV/X. Asır):
Basra

1. Şemsu'z-Zeheb²⁵⁹

---

²⁵³ *Mu'cem*, I, 555

²⁵⁴ *Mu'cem*, I, 555-556

²⁵⁵ *Mu'cem*, I, 556-557

²⁵⁶ *Mu'cem*, II, 447

²⁵⁷ *Mu'cem*, II, 452

²⁵⁸ *Mu'cem*, II, 455

256- Yahyâ b. el-Hüseyin el-Mürşid Billah (499/1105)

1. Ensâbu Âl-i Ebî Tâlib,
2. Siretu'l-Îmâmi'l-Müeyyid.²⁶⁰

257- Yûnus b. Abdirrahman (208/823)

1. Kitâbu'l-Mesâlib.²⁶¹

258- Yûsuf el-Kâtib (265/878): Bağdat

1. Ahbâru İbrahim b. el-Mehdî,
2. Ahbâru Mütetabibiyîn,
3. Ahbâru Münecçimîn.²⁶²

259- Zekkâr b. el-Hasan ed-Dineverî (III/IX. Asır)

1. Kitâbu'l-Fedâil.²⁶³

260- Zeyd b. Ali b. el-Hüseyin Zu'd-Dima' (III/IX. Asır)

1. el-Mebsût fi'n-Neseb,
2. Kitâbu'l-Mukâtil.²⁶⁴

261- Zeyd b. Muhammed, İbn Ebî el-Yâs el-Kûfi (IV/X. Asır)

1. Kitâbu'l-Fedâil.²⁶⁵

262- Zeyd b. Vehb (83/702'den sonra)

1. Kitâbu Hutabi Emîri'l-Mü'minîn ale'l-Menâbir.²⁶⁶

263- Zu'l-Menâkıb el-Hasenî er-Râzî (V/XI. Asır)

---

²⁵⁹ *Mu'cem*, II, 455-456

²⁶⁰ *Mu'cem*, II, 448-449

²⁶¹ *Mu'cem*, II, 466

²⁶² *Mu'cem*, II, 459

²⁶³ *Mu'cem*, I, 347-348

²⁶⁴ *Mu'cem*, I, 349-350

²⁶⁵ *Mu'cem*, I, 350

²⁶⁶ *Mu'cem*, I, 350-351

1. Kitâbu't-Tevârih,
2. Kitâbu's-Sire.²⁶⁷

---

²⁶⁷ *Mu'cem*, I, 336